

Konkurs Tematyczny:

„Na szlaku Polski Podziemnej. Armia Krajowa – Delegatura Sił Zbrojnych – Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość w 1945 r.” dla uczniów szkół podstawowych województwa małopolskiego w roku szkolnym 2024/2025

Etap szkolny
19 listopada 2024 r.

Organizatorzy:

**Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie
we współpracy z:
Marszałkiem Województwa Małopolskiego
i Fundacją Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego**

oraz

Małopolski Kurator Oświaty

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Krakowie

Dane ucznia – proszę wpisać lub przypiąć tzw. metryczkę po rozkodowaniu pracy:

Imię i nazwisko

Nazwa szkoły

Imię i nazwisko opiekuna naukowego

Instrukcja dla ucznia:

1. Przed Tobą zestaw 20 zadań konkursowych, za rozwiązanie których możesz uzyskać maksymalnie 40 punktów.
2. Sprawdź, czy zestaw konkursowy zawiera 7 stron. Ewentualny brak zgłoś komisji.
3. Na rozwiązanie zestawu masz 60 minut. Komisja konkursowa 15 minut przed końcem przypomni Ci o upływającym czasie.
4. Pracuj uważnie, używając jedynie pióra lub długopisu koloru czarnego lub niebieskiego. Odpowiedzi udzielane przy użyciu ołówka nie będą oceniane.
5. Nie podpisuj kartek imieniem ani nazwiskiem.
6. Pamiętaj, aby nie używać korektora.
7. Rozwiązania zadań wypełniaj czytelnie w wyznaczonych miejscach na pracy.
8. Staraj się nie popełniać błędów. Błędnie zaznaczoną odpowiedź przekreśl i zaznacz właściwą odpowiedź. Możesz się poprawić tylko jeden raz.
9. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Życzymy Ci powodzenia!

Autorzy zadań i Organizatorzy Konkursu

Zadanie 1. (0-1 pkt)

Na mapie konturowej zakresł ukośnymi kreskami powierzchnię Polski w granicach z 1945 r.

Zadanie 2. (0-1 pkt)

Terytorium Polski powojennej, w stosunku do obszaru II Rzeczypospolitej, było mniejsze o około:

- a) 5%
- b) 20%
- c) 50%

Zadanie 3. (0-2 pkt.)

Napisz nazwy dwóch największych miast utraconych przez Polskę w 1945 r., a położonych na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej.

- a)
- b)

Zadanie 4. (0-4 pkt.)

Rozwiń skróty:

- WiN –
- PSL –
- UB –
- PPR –

Zadanie 5. (0-1 pkt.)

Cytowany poniżej tekst źródłowy stanowi fragment:

(...) Daję Wam ostatni rozkaz. Dalszą swą pracę i działalność prowadźcie w duchu odzyskania pełnej niepodległości Państwa i ochrony ludności polskiej przed zagładą. Starajcie się być przewodnikami Narodu i realizatorami niepodległego Państwa Polskiego. (...)

- a) wytycznych ideowych WiN
- b) mowy obrończej gen. Okulickiego podczas „procesu szesnastu”
- c) rozkazu o rozwiązaniu Armii Krajowej
- d) odezwy Rady Jedności Narodowej do narodu polskiego

Zadanie 6. (0-2 pkt.)

Kto (podaj imię i nazwisko) i kiedy (podaj dzień, miesiąc i rok) rozwiązał AK:

imię i nazwisko: (0-1 pkt)

data: dzień, miesiąc:, rok: (0-1 pkt)

Zadanie 7. (0-1 pkt)

W zamyśle dowództwa AK walkę o niepodległość Polski po rozwiązaniu Armii Krajowej miała kontynuować kadrowa organizacja:

- a) NIE (Niepodległość)
- b) NSZ (Narodowe Siły Zbrojne)
- c) NZW (Narodowe Zjednoczenie Wojskowe)
- d) ROAK (Ruch Oporu Armii Krajowej)

Zadanie 8. (0-2 pkt.)

Gdzie (podaj miejscowość) i kiedy (podaj miesiąc i rok) odbył się tzw. „proces szesnastu”:

miejscowość – (0-1 pkt)

data: miesiąc –....., rok - (0-1 pkt)

Zadanie 9. (0-1 pkt)

W „procesie szesnastu” zostali osądzeni:

- a) prezydent i członkowie Rządu RP na Uchodźstwie
- b) pojmani przez NKWD podczas Akcji „Burza” komendanci lwowskiego i wileńskiego okręgu AK
- c) przywódcy cywilnych struktur Polskiego Państwa Podziemnego wraz z ostatnim dowódcą AK
- d) wyżsi dowódcy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie

Zadanie 10. (0-2 pkt.)

Po przejęciu władzy w Polsce komuniści natychmiast przystąpili do zakrojonej na wielką skalę ofensywy propagandowej. Wyjaśnij, do kogo odnoszą się zamieszczone na plakacie napisy: „olbrzym” i „zapłuty karzeł reakcji”:

- a) „olbrzym” – (0-1 pkt)
- b) „zapłuty karzeł reakcji” – (0-1 pkt)

Zadanie 11. (0-1 pkt)

W którym punkcie przedstawiono prawidłową, chronologiczną kolejność wydarzeń :

- a) opublikowanie Testamentu Polski Podziemnej – powołanie WiN – „proces szesnastu”
- b) opublikowanie Testamentu Polski Podziemnej – „proces szesnastu” – powołanie WiN
- c) „proces szesnastu” – opublikowanie Testamentu Polski Podziemnej – powołanie WiN
- d) „proces szesnastu” – powołanie WiN – opublikowanie Testamentu Polski Podziemnej

Zadanie 12. (0-1 pkt.)

Która spośród działających w Polsce partii politycznych była najliczniejsza w 1945 roku:

- a) PPR
- b) PPS
- c) PSL
- d) SD

Zadanie 13. (0-1 pkt.)

Podaj imię i nazwisko polityka, który stanął na czele PSL w 1945 r.:

.....

Zadanie 14. (0-1 pkt)

Wskaż błędne zakończenie poniższego zdania:

W ostatniej odezwie Rady Jedności Narodowej do narodu polskiego zawierającej Testament Polski Podziemnej wyrażono nadzieję na porozumienie z ZSRS po spełnieniu następujących warunków:

- a) opuszczenia Polski przez wojska sowieckie i NKWD,
- b) zaprzestania prześladowań politycznych Polaków przez Sowietów i władze komunistyczne,
- c) zapewnienia polskiej polityce zagranicznej niezależności od ZSRS,
- d) zwrotu Polsce Wilna i Lwowa.

Zadanie 15. (0-4 pkt.)

Dopasuj nazwiska do osób przedstawionych na zdjęciach:

Leopold Okulicki, Jan Rzepecki, Franciszek Niepokólczycki, Łukasz Ciepliński

Zdjęcie 1

Zdjęcie 2

Zdjęcie 3

Zdjęcie 4

Zdjęcie 1 -

Zdjęcie 2 -

Zdjęcie 3 -

Zdjęcie 4 -

Zadanie 16. (0-1 pkt)

Wskaż osobę której dotyczy opis:

Cichociemny. W 1945 r. dowodził oddziałami partyzanckimi AK-DSZ-WiN na Lubelszczyźnie. Aresztowany i skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano w 1949 r.

- a) Józef Kuraś
- b) Hieronim Dekutowski
- c) Wincenty Kwieciński
- d) Łukasz Ciepliński

Zadanie 17. (0-3 pkt.)

Dopasuj pseudonimy do podanych osób:

Osoby:

- a) Franciszek Jaskulski
- b) Marian Bernaciak
- c) Adam Boryczka

Pseudonimy:

- 1. „Tońko”
- 2. „Zagończyk”
- 3. „Orlik”

Zadanie 18. (0-1 pkt.)

Z kontekstu poniższej ulotki wynika, że jednym z celów działania WiN było:

- a) ujawnianie prawdziwych intencji ZSRS i komunistów wobec Polski
- b) walka o orła bez korony w godle państwa
- c) utworzenie Polskiej Republiki Ludowej
- d) odzyskanie niepodległości Polski w ramach ustroju monarchicznego

Zadanie 19. (0-9 pkt.)

Rozstrzygnij, czy podane zdania są prawdziwe lub fałszywe; wpisz odpowiednio: *prawda* lub *fałsz*.

Głównym celem rozwiązania Armii Krajowej była chęć uchronienia żołnierzy AK przed sowieckimi represjami.	
Jednym ze skazanych w „procesie szesnastu” był Delegat Rządu na Kraj Jan Stanisław Jankowski.	
Sprawcami mordu na Polakach podczas tzw. obławy augustowskiej byli Sowieci i polska komunistyczna bezpieka.	
Delegatura Sił Zbrojnych na Kraj była organizacją wojskową powołaną dla przywrócenia Polsce ziem wschodnich oderwanych przemocą przez ZSRS.	
Powstanie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej i wycofanie poparcia dla Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie przez Zachód doprowadziło do rozwiązania w lipcu 1945 r. PSL.	
Prezesem I Zarządu Głównego WiN był Jan Rzepecki.	
Do największych starć i akcji powojennego podziemia niepodległościowego przeciw komunistom doszło w zachodniej części Polski.	
Powstałe w 1945 r. Zrzeszenie WiN było przez kolejnych kilka lat jedyną organizacją konspiracyjną na ziemiach polskich.	
Działalność WiN w założeniach była ukierunkowana przede wszystkim na działania polityczne podejmowane w konspiracji.	

Zadanie 20. (0-1 pkt)

Przeczytaj fragment przemówienia Jana Pawła II wygłoszonego z okazji czterdziestolecia bitwy o Monte Cassino, a następnie odpowiedz na pytanie:

My, Polacy, nie mogliśmy uczestniczyć bezpośrednio w procesie odbudowy Europy, który został podjęty na Zachodzie. Zostaliśmy z gruzami własnej Stolicy. Znaleźliśmy się, jako alianci zwycięskiej koalicji, „w sytuacji pokonanych”, którym narzucono na czterdzieści kilka lat dominację ze Wschodu, w ramach bloku sowieckiego. Tak więc dla nas walka nie skończyła się w roku 1945. Trzeba ją było podejmować wciąż na nowo. [...] Trzeba wspomnieć wszystkich zamordowanych rękami także polskich instytucji i służb bezpieczeństwa, pozostających na usługach systemu przyniesionego ze Wschodu. Trzeba ich przynajmniej przypomnieć przed Bogiem i przed historią, ażeby „nie zamazywać prawdy o naszej przeszłości w tym decydującym momencie dziejów”.

Do wspomnianej przez papieża grupy zamordowanych możemy zaliczyć:

- a) ofiary zbrodni katyńskiej
- b) Żołnierzy Wyklętych
- c) ofiary obozów zagłady
- d) ofiary ludobójstwa na Wołyniu